

PIĄTKA ZA SEGREGACJĘ. DLACZEGO WARTO SEGREGOWAĆ ŚMIECI.

SCENARIUSZ ZAJĘĆ W SZKOLE

Klasa: I-III

Temat: Piątka za segregację. Dlaczego warto segregować śmieci.

Cel główny: Rozwijanie świadomości ekologicznej

Cele – przewidywane osiągnięcia ucznia

- uczestniczy w rozmowie na temat ochrony przyrody i środowiska I.2.3
- segreguje odpady i ma świadomość przyczyn i skutków takiego postępowania (zna kolory i przeznaczenie 5 kontenerów na odpady) IV.1.8
- chroni przyrodę IV.1.7
- bierze udział w pracy grupowej, przyjmuje rolę lidera III.1.10

Czas trwania: 45 minut

Metody i techniki pracy:

- praktycznego działania, samodzielnych doświadczeń, obserwacji kierowanej, zadań stawianych do wykonania
- słowna – objaśnienia, rozmowa, instrukcje
- eksponująca – pokaz
- burza mózgów

Formy: zbiorowa, grupowa, indywidualna (wg R. Więckowskiego)

Środki dydaktyczne:

- butelka z listem Ziemi do dzieci
- 5 pojemników z napisami: papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bioodpady, odpady zmieszane
- odpady typu: plastikowe butelki, kartoniki typu Tetra Pak po mleku lub po śmietanie
- plastikowe pudełeczka po jogurtach, szklane butelki, opakowania papierowe
- różnego rodzaju folie, puszki, słoiki, worki, puste torebki papierowe
- odpadki warzywne i owocowe, liście, zatłuszczony papier, ręczniki papierowe i chusteczki
- plansza ze znakiem recyklingu
- rękawiczki jednorazowe dla dzieci
- karta pracy do kopiowania

Przygotowanie do zajęć:

Nauczyciel:

- wcześniej prosi, żeby w dniu zajęć każdy uczeń przyniósł jeden odpad i jednorazowe rękawiczki
- przygotowuje zestaw różnych odpadów - papier, szkło, metale i tworzywa sztuczne, bioodpady, zmieszane
- przygotowuje butelkę z listem w środku
- ustala podział uczniów na 5 zespołów
- przygotowuje kopie karty pracy i planszę ze znakiem recyklingu
- przygotowuje miejsce do rozmowy, np. w klasie na dywanie

PRZEBIEG ZAJĘĆ

O ile warunki i możliwości pozwalają, zajęcia mogą być poprzedzone lub zakończone wycieczką na składowisko odpadów (potocznie wysypisko śmieci).

1. Powitanie i stworzenie sytuacji zaciekawienia tematem. Nauczyciel pokazuje, zebranym na dywanie, dzieciom butelkę z tajemniczą zawartością w środku. Po jej wyjęciu okazuje się, że jest to list. Następuje odczytanie listu i krótka po nim rozmowa.

Drogie dzieci!

Piszę do Was list, gdyż mam zmartwienie i liczę na Waszą pomoc. Bardzo martwię się o zaśmiecanie przez ludzi plaże, rzeki, jeziora, morza i oceany. Przyroda jest zatruwana, niszczona. Mieszkańcy miast i wsi produkują olbrzymie ilości śmieci. Niektórzy, chcąc się ich pozbyć, wywożą je do lasu albo palą w piecu. Na sklepowych półkach jest mnóstwo towarów i często trudno się oprzeć przed ich zakupem w nadmiernej ilości. Opakowania po nich to śmieci, których wciąż przybywa. Pamiętam, że kiedy Wasi dziadkowie byli dziećmi, oddychali czystym powietrzem, używali wielorazowych siatek na zakupy, a zamiast napojów w kartonikach i plastikowych butelkach, mamy gotowały smaczne kompoty z owoców. Czy macie pomysł na naprawę i ochronę środowiska, tak aby nasze domy i miasta oraz lasy i rzeki były czyste i piękne?

Wasza Ziemia

2. Rozmowa na temat wysłuchanego listu

- *Dlaczego Ziemia napisała list do dzieci?*
- *W jaki sposób możemy pomóc Ziemi?*

3. Określenie tematu i celu zajęć sformułowanych w języku ucznia

Nauczyciel: Będziemy rozmawiać o ochronie naszego środowiska i nauczycie się segregować odpady do poszczególnych pojemników.

- wypowiesz się na temat konieczności segregowania śmieci
- poznasz kolory i przeznaczenie 5 pojemników na odpady
- posegregujesz odpady
- będziesz pracował w zespole

4. Nauczyciel rozkłada na dywanie lub odkrywa przykryte różnego rodzaju odpady: plastikowe butelki, kartoniki typu Tetra Pak po mleku lub po śmietanie, plastikowe pudełeczka po jogurtach, szklane butelki, opakowania papierowe i różnego rodzaju folie, puszki, słoiki, worki, puste torebki papierowe, suche liście i gałązki krzewów, zatuszczony papier, ręczniki papierowe i chusteczki higieniczne.

5. Nauczyciel przeprowadza wśród uczniów „burzę mózgów”

- *Co to są śmieci? (rzeczy niepotrzebne, nieprzydatne, zbędne)*
- *Jak inaczej można je nazwać? (odpady)*
- *Skąd się biorą odpady i gdzie występują? (Dzieci wymieniają różne źródła pochodzenia śmieci, np. odpady ze szkoły, domów, restauracji, fabryk. Śmieci występują tam, gdzie mieszkają i pracują ludzie).*

Wniosek: Każdy z nas jest producentem śmieci.

- *Jak postępować ze śmieciami? (Dzieci zgłaszają swoje pomysły: sortować, segregować, oddzielać jedne od drugich)*

Większość towarów, które kupujemy w sklepach, jest wykonana z plastiku, szkła, papieru oraz aluminium i innych metali, czyli tworzyw, które możemy ponownie wykorzystać. Posegregowane przestaje być śmieciem – staje się wartościowym surowcem. Można je ponownie wykorzystać i przetworzyć. To nazywa się *recyklingiem*.

Nauczyciel prezentuje znak graficzny „recykling”.

Z niektórych odpadów dzięki recyklingowi powstają nowe przedmioty, np. książki, zeszyty, butelki, słoiki, prąd i ciepło. Z plastiku, który jest pochodną ropy naftowej, otrzymujemy ubrania sportowe, polar, namioty, plecaki, buty.

- *Jak postępować ze śmieciami niebezpiecznymi?*

Nauczyciel podaje, że przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane

lekarstwa, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych, gdyż zatrują wodę i glebę. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych), zorganizowanym przez gminę.

6. Praktyczna nauka segregacji odpadów - praca w zespołach

Nauczyciel dzieli uczniów na 5 zespołów i prosi, by posegregowali śmieci do 5 pojemników. Wcześniej podaje instrukcję:

POJEMNIK NIEBIESKI - PAPIER

Należy wrzucać:

- opakowania z papieru, karton, tekturę (także falistą)
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe

Nie wrzucamy:

- ręczników papierowych i zużytych chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczonego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cemencie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru i naczyń jednorazowych
- ubrań

POJEMNIK ZIELONY - SZKŁO

Należy wrzucać:

- butelki i słoiki po napojach i żywności
- szklane opakowania po kosmetykach (jeżeli nie są wykonane z trwale połączonych kilku surowców)

Nie wrzucamy:

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

POJEMNIK ŻÓŁTY – METAL I TWORZYWA SZTUCZNE

Należy wrzucać:

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki, o ile nie zbieramy ich osobno w ramach akcji dobroczynnych
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku i sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania), kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po żywności tj. konserwach
- folię aluminiową
- kapsle, zakrętki od słoików

Nie wrzucamy:

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

POJEMNIK BRĄZOWY- BIOODPADY

Należy wrzucać:

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów

- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia (bez mięsa)

Nie wrzucamy:

- kości zwierząt
- oleju jadalnego
- odchodów zwierząt
- popiołu z węgla kamiennego
- leków
- drewna impregnowanego
- płyt wiórowych i pilśniowych MDF
- ziemi i kamieni
- innych odpadów komunalnych (w tym niebezpiecznych)

POJEMNIK CZARNY- ODPADY ZMIESZANE

Do pojemnika z odpadami zmieszanymi należy wrzucać wszystko to, czego nie można odzyskać w procesie recyklingu, z wyłączeniem odpadów niebezpiecznych.

Należy wrzucić: zatłuszczony papier, pieluchy, podpaski, ręczniki papierowe, chusteczki higieniczne, rozbita szklanka, ceramika, resztki mięsa, wędlin, ryb.

7. Omówienie pracy zespołowej. Liderzy grup prezentują wyniki wspólnej pracy, czyli to co znalazło się w pojemnikach.

8. Praca samodzielna- wypełnienie karty pracy lub kolorowanka. Można również obejrzeć wybrany materiał ze stron internetowych: www.naszemi.pl

9. Zakończenie i ewaluacja zajęć

Nauczyciel prosi uczniów o dokończenie zdań:

- Podczas zajęć dowiedziałem się, że .....
- Będę pamiętać o .....
- Segregacja jest konieczna, ponieważ .....

MATERIAŁY DODATKOWE DO WYKORZYSTANIA PRZEZ NAUCZYCIELI

Co zyskujemy dzięki segregacji śmieci?

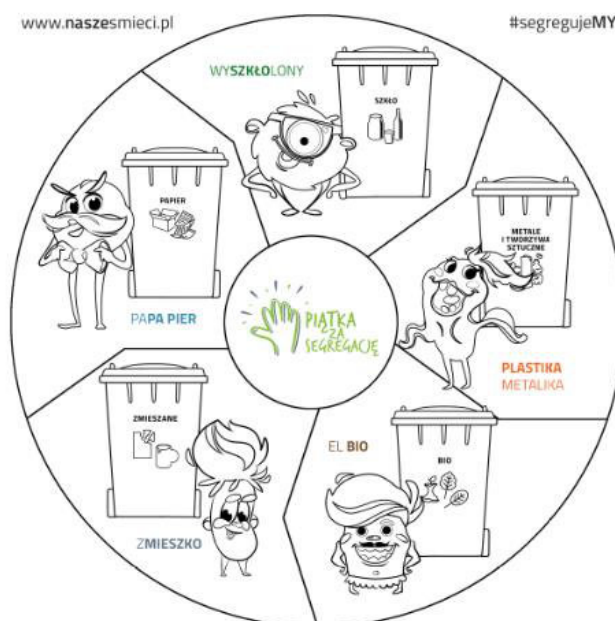
1. Odzysk surowców
Szkło można wielokrotnie przetwarzać.

2. Recykling (papier i plastik)
17 drzew to tona makulatury. Aby uratować jedno drzewo wystarczy 59 kg makulatury. Z 35 butelek PET można wyprodukować bluzę polarową.
3. Unieszkodliwianie
Specjalistyczne unieszkodliwianie substancji niebezpiecznych ratuje Ciebie i środowisko przed zatruciem.

Czas rozkładu wybranych odpadów opakowaniowych:

- słoik – 4000 lat
- butelka szklana – 4000 lat
- nakrętki plastikowe – 100 lat
- torba foliowa – 100 lat
- kartonik po soku Tetra Pak ze słomką – 150 lat
- opakowanie po szamponie – 100 lat
- opakowanie po jogurcie pitnym – 100 lat
- butelka PET niebieska – 100 lat
- butelka PET zielona – 100 lat
- butelka PET przezroczysta – 100 lat
- puszka aluminiowa – 100 lat
- pudło kartonowe duże – 12 miesięcy
- stalowa puszka po konserwie – 50 lat

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE – KOLOROWANKA DLA DZIECI

WZÓR KOLOROWANKI

#segregujeMY

www.naszemiesci.pl

 Ministerstwo
Klimatu i Środowiska

 Sfinansowano ze środków
Narodowego Funduszu
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej